

Ministerie van Justitie

Nieuwsbrief Slachtofferbeleid

Nr 41, oktober 2009

In dit nummer:

Actueel: Stand van zaken wet Versterking
Positie Slachtoffers

Actueel organisaties: Terugblik op Jubileum
Slachtofferhulp Nederland

Actueel project: Werkbezoek aan
slachtofferloket Assen

Actueel: Boek Zeden
Werkgroep slachtoffers en TBS

De Nieuwsbrief Slachtofferbeleid wordt maandelijks verspreid en is bedoeld om betrokkenen bij het slachtofferbeleid op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen. Meer informatie over het slachtofferbeleid is te vinden op www.justitie.nl onder 'recht en rechtsbijstand'.

Actueel organisaties:

Stand van zaken wet Versterking Positie Slachtoffers

De Eerste Kamer commissie heeft op 30 juni 2009 besloten de verdere procedure van de wet Versterking Positie Slachtoffers tot nader orde aan te houden. Dit om een gezamenlijke plenaire behandeling met de wetsvoorstellen Partiële wijziging Wetboek van Strafrecht inzake rechtsontwikkelingen, internationale verplichtingen en geconstateerde wettechnische gebreken en leemten (31.391) en met het wetsvoorstel Verplichte medewerking aan een bloedtest in strafzaken (31.241) mogelijk te maken. Over deze laatste wetsvoorstellen heeft de Eerste Kamer nog een aantal vragen gesteld aan de minister van Justitie. Nadat deze vragen naar alle tevredenheid zijn beantwoord kan de Eerste Kamer een datum voor plenaire behandeling bepalen. We houden u via de nieuwsbrief van de verdere ontwikkelingen op de hoogte.

Terugblik op Jubileum Slachtofferhulp Nederland

Goede slachtofferzorg kan ertoe bijdragen dat slachtoffers van een delict of calamiteit na enige tijd inzien dat wat hen is overkomen (uiteindelijk) ook positieve gevolgen heeft gehad. Zo geven voormalige slachtoffers aan nu een sterker zelfbeeld te hebben, beter te kunnen relativiseren en meer te kunnen genieten.

Een hoopgevende conclusie uit de bijdrage van psychotraumatoloog Rolf Kleber aan het jubileumcongres ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van Slachtofferhulp Nederland. Kleber baseert zijn uitspraak op verschillende (binnen- en buitenlandse) onderzoeken naar de gevolgen die schokkende gebeurtenissen, zoals geweldsdelicten of rampen, op slachtoffers kunnen hebben. De wetenschapper vroeg echter speciale aandacht voor het opmerkelijke verschil tussen autochtone en allochtone slachtoffers. Deze laatsten blijken na een schokkende gebeurtenis veel vaker een posttraumatische stressstoornis te ontwikkelen. Doet zich dit bij autochtone slachtoffers of getroffen en in

één op de tien gevallen voor, bij allochtonen kan dit percentage – zo blijkt onder meer uit een analyse na de vuurwerkramp in Enschede - oplopen tot wel 40 procent. 'Het is goed om deze verschillen nader te onderzoeken', aldus Kleber.

Genadebrood

Circa 650 vrijwilligers, 250 beroepskrachten en ruim honderd externe relaties van Slachtofferhulp Nederland waren op 30 september bijeen in Utrecht, om het 25-jarig jubileum te vieren. Directeur Jaap Smit bracht in herinnering hoe slachtoffers tot in de jaren '70, '80 genoegen moesten nemen met 'de kruimels van het genadebrood'. 'Die tijd is gelukkig voorbij', aldus Smit. 'De Nederlandse slachtofferzorg staat als een huis en dient internationaal als voorbeeld!' Dat laatste bleek wel uit een filmpje, waarin verschillende internationale deskundigen op het gebied van slachtofferzorg zich zeer positief uitlieten over de Nederlandse praktijk. Ook premier Balkenende, die een deel van het programma bijwoonde, stak nadrukkelijk de loftrumpet over wat de afgelopen 25 jaar op het gebied van slachtofferzorg is bereikt: 'Er is veel vooruitgang geboekt, vooral ook door de inzet en vasthoudendheid van Slachtofferhulp Nederland', aldus de minister-president.

Premier Balkenende in gesprek met een medewerster van Slachtofferhulp. Directeur Slachtofferhulp Nederland Jaap Smit (m.) luistert belangstellend toe

Actueel project:

Werkbezoek aan slachtofferloket Assen

Om daar in één adem aan toe te voegen dat het werk nog niet af is. Hij wees op nieuwe ontwikkelingen, zoals de Wet versterking positie slachtoffer in het strafproces, die – als ook de Eerste Kamer akkoord gaat – volgend jaar in werking treedt. Deze wet zorgt onder meer voor een betere informatievoorziening richting slachtoffer (onder meer het recht op inzage in relevante (proces)stukken) en regelt dat slachtoffers niet meer eindeloos zelf in de slag moeten met onwillige daders om de hen toegewezen schadevergoeding ook daadwerkelijk te krijgen. De overheid schiet het (resterende) bedrag voor en het Centraal Justitieel Incassobureau vordert dit bedrag terug van de dader. De minister-president sprak de verwachting uit dat de voorschotregeling een einde maakt aan het vaak ‘eindeloze gesoebat’ en alle ‘onprettige confrontaties’ met een onwillige dader. ‘Zo draagt deze regeling ertoe bij dat mensen hun leven weer kunnen oppakken. En daar is deze wet precies voor bedoeld.’

Niet meer weg te denken

Volgens de Nijmeegse hoogleraar strafrecht Ybo Buruma (aangekondigd als ‘kritische fan’ van slachtofferzorg) gaat het er bij slachtofferzorg in laatste instantie om dat mensen hun vrijheid terugkrijgen. ‘Een slachtoffer is – uitzonderingen daargelaten - niet a priori geïnteresseerd in geld. Het overwinnen van de emotionele impact van het delict is veel belangrijker. Dat gevoel van overpowered zijn, niet meer uit vrije keuze kunnen handelen, maar onder dreiging van geweld iets moeten doen wat hij of zij uit eigen beweging niet zou doen, dat wil een slachtoffer te boven komen.’ Goede slachtofferzorg draagt er dan ook toe bij dat slachtoffers na verloop van tijd gesterkt en gelouterd uit dit proces naar voren komen, zo benadrukte ook minister Hirsch Ballin – niet in persoon aanwezig, maar wel op het grote scherm met een videoboodschap. Deze toegenomen weerbaarheid werkt volgens de minister bovendien preventief tegen ‘herhaald slachtofferschap’, bijvoorbeeld bij huiselijk geweld. Ook draagt adequate slachtofferzorg bij aan het herwinnen van het (geschokte) vertrouwen in maatschappij en overheid – in het bijzonder politie en justitie. ‘De samenleving heeft veel baat bij uw werk’, complimenteerde de minister de aanwezigen. ‘Goede slachtofferzorg is niet meer weg te denken uit onze samenleving, uit de rechtsstaat.’

Omdat parket Assen niet bij de regionale bijeenkomsten van de pilot vernieuwd slachtofferloket eind mei aanwezig kon zijn, zijn de voorzitter en secretaris van de werkgroep pilot vernieuwd slachtofferloket op 5 oktober naar Assen afgereisd om te zien hoe slachtofferzorg in Assen is georganiseerd om iets te vertellen over de pilot vernieuwd slachtofferloket.

In Assen is een grote ruime kamer ingericht voor de afdeling slachtofferzorg. Hier zijn 4 medewerkers van het OM, één van de politie en één van Slachtofferhulp werkzaam. De werkzaamheden van de medewerkers variëren van het inboeken van (slachtoffer) gegevens, het telefonisch te woord staan van slachtoffers tot het controleren van voegingen en het bemiddelen in de schade. Daarnaast begeleiden de slachtofferzorgmedewerkers slachtoffers bij het gesprek met de officier van justitie en informeren ze het slachtoffer vanaf de inschrijving van de zaak bij het OM tot en met de tenuitvoerlegging van de straf of maatregel. Slachtoffers die niet met de verdachte geconfronteerd willen worden kunnen via de dienstingang naar binnen en in een aparte ruimte de zitting via een televisiescherm volgen. Naast hetgeen er allemaal al gebeurt in Assen werd gesproken over het concept van het vernieuwde slachtofferloket. De medewerkers waren erg geïnteresseerd en hadden veel vragen. Ook de betrokken officier van Justitie was aanwezig en toonde veel interesse. Er werd over verschillende onderdelen van de pilot gediscussieerd, zoals over de onafhankelijke coördinator. Deze werd als een meerwaarde gezien. Wel werd opgemerkt dat een coördinator voor alleen Assen te veel zou zijn. Gedacht zou kunnen worden aan een coördinator voor meerdere loketten.

Actueel overig:

Boek Zeden. Topadvocaten schrijven misdaadgeschiedenis.

Toegankelijk - Meeslepend - Schokkend - Waargebeurd – Leerzaam

In het boek “Zeden” beschrijven topadvocaten in twintig verhalen de belangrijkste aspecten van de seksuele misdrijven uit het Wetboek van Strafrecht, zoals verkrachting, aanranding, ontucht, incest, seksuele intimidatie, pedofilie, lustmoord, loverboys, (kinder)porno, GHB, TBS, SM, DNA, valse aangiften, leeftijdsgrenzen, strafmaten, schadevergoedingen en ethiek.

In dit boek worden zedenmisdrijven op een andere manier belicht. Een slachtoffer is niet altijd een slachtoffer en een dader niet altijd een dader.

In dit boek worden opmerkelijke zaken besproken. Een zaak waarin de verdachte onterecht als verdachte van een zedenmisdrijf wordt aangemerkt en ondanks vrijspraak voor het leven getekend is. Een zaak waarin dove kinderen worden veroordeeld voor een zedenmisdrijf, doordat gebarentaal verkeerd is geïnterpreteerd. Een zaak waarin

een verdachte de Nederlandse taal niet goed machtig is en wegens deze taalbarriere onterecht als verdachte wordt aangemerkt.

Voor meer informatie: www.uitgeverijvuykenco.nl.
ISBN-13: 9789079362080

Werkgroep slachtoffers en TBS

In september is een werkgroep van start gegaan die zich richt op slachtoffers en TBS. Vertegenwoordigers van enkele TBS klinieken, de Dienst Justitiële Inrichtingen, Slachtofferhulp Nederland, Slachtoffer in Beeld en het ministerie van Justitie zijn in deze werkgroep vertegenwoordigd. Drie onderwerpen vormden de aanleiding voor deze werkgroep.

Ten eerste drong de Tweede Kamer tijdens het Algemeen Overleg Slachtofferbeleid in februari van dit jaar aan op een uniform beleid daar waar het gaat om het meewegen van de belangen van slachtoffers bij het verlofbeleid. Daarnaast kwam vanuit de nabestaandenorganisaties het signaal dat de klinieken heel verschillend omgaan met de informatieverstrekking aan slachtoffers en nabestaanden. Dit heeft tot gevolg dat sommige slachtoffers en nabestaanden veel informatie hebben over de uitvoering van de TBS-maatregel en andere slachtoffers en nabestaanden bijna niets. Tot slot hebben een aantal klinieken contact gezocht met Slachtoffer in Beeld om te kijken wat deze organisatie voor de klinieken kan betekenen als het gaat om gesprekken tussen daders en slachtoffers. We hebben dit breed opgepakt en kijken naar de samenwerking tussen SiB, Slachtofferhulp Nederland en de klinieken. Voor al deze onderwerpen geldt dat we op landelijk niveau tot meer uniformiteit willen komen. De werkgroep is reeds tweemaal bijeen gekomen en we verwachten eind dit jaar met resultaten te komen, die aan de Tweede kamer kunnen worden voorgelegd.

Colofon

Dit is een publicatie van:
Ministerie van Justitie | Directie Sanctie- en Preventiebeleid
Schedeldoekshaven 100 | 2511 EX Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
T 070 370 7086 | F 070 370 7250
slachtofferbeleid@minjus.nl | www.justitie.nl onder 'recht en rechtsbijstand'